

A „pesti faluvég” fél évtizede

Már csaknem egy órája beszélgetünk dr. Ambrus Jánossal, a XVIII. kerületi Tanács elnökével, aki egy-egy kérdés után feláll, odalép a kerület térképéhez és magyaráz. Aztán megint kérdezek valamit, s az elnök menne a „szemléltető tábla” felé — de meggondolja magát...

— Vegyük elő a másik térképet, ezen már nem találok semmit!...

Pedig csak azért jöttem, hogy öt esztendőt idézzünk.

1.

Mit jelent az, hogy öt év — a most záruló tervidőszak — elavulttá tudott tenni egy peremkerületi térképet? E tény mellé számokkal-adatokkal gazdagon illusztrált statisztikát lehetne mellékelni; részleteire bonthatnánk beépített milliőkat; sorra vehetnénk utcákat, amelyekre a mai pestlőrinci, pestimrei vendég rá sem ismerne, olyannyira megváltoztak; összevethetnénk a mai és az öt évvel ezelőtti kereskedelmi forgalmat, sok minden mást — hiszen egy kerület fél évtizednyi életét visszaadni, az nem egyszerűen kartográfiai feladat.

A szekrényből előkerülő új térkép azonban azt bizonyítja, hogy a kartográfusoknak is igazodniuk kell az időhöz. És a XVIII. kerületben a harmadik ötéves terv hozott annyi változást, amennyi indokolja az új térképet.

2.

A két népszámlálás között csaknem 40 ezerrel nőtt a kerület lakossága. Többségük az utóbbi öt évben költözött Lőrinc-re.

Felépült a Lakatos úti új lakótelep és egyre többet hallat magáról a másik, az ifjúági lakótelep. Ez két olyan jelentős momentum, amely feltétlenül a térképre irandó. De nemcsak arra. Soha nem volt például olyan súlyos óvoda- és bölcsőde-

gondja a XVIII. kerületnek, mint éppen most, amikor a pestlőrinciek az ötéves gazdagodás leltárát készítgetik. Molnár István, a kerület országgyűlési képviselője a parlament őszi ülészakán így beszélt erről: „A XVIII. kerület óvodás korú gyermekeinek 58,8 százaléka részére tudunk helyet biztosítani. Hét-nyolcszáz jogos igénylőt kell visszautasítanunk. A bölcsődei ellátottság is messze alatta marad a fővárosi átlagnak. Míg budapesti átlagban ezer bölcsődés korú gyermekre 246 hely jut, a XVIII. kerületben csak 160.”

Ez mind így van, ez mind igaz. A kerület dinamikus fejlődésének törvényszerű velejárója. Még akkor is, ha számos új gyermekintézmény szerepel az elmúlt öt év eredménylistáján. De a törvényszerűség nemcsak visszamenőleg és nemcsak a mára vonatkozik. Ezért van az, hogy amikor a fejlődésből adódó mai gondokat tesszük mérlegre a XVIII. kerületiek — óhatatlanul is átváltak a következő öt esztendőre. S mondják, hogy a holnap pestlőrinci térképén mennyi új bölcsőde, óvoda és iskola van.

Mert ez is törvényszerű.

3.

Nemrégiben szép kiállítású, színes fotoalbumot jelentetett meg a kerület. Képanyaga rendkívül gazdag és változatos, de ami még ennél is lényegesebb, egy-két évnél régebbi foto nem kaphatott helyet benne.

Az ilyen albumokról általában azt mondjuk, hogy reprezentatív alkalmakra készülnek. A fotók témája azonban semmiképpen sem lehet csak reprezentatív. A kerület színváltozását, mindennapi életét, ha úgy tetszik, pillanatképeit örökíti meg, kezdve az új lakónegyedektől, a kertes kis családi házakig. Találunk benne a belvárosiak által is megirigyelhető szép üzleteket. Egymást követik a kerület sok-

oldalú ipari tevékenységét bemutató képek, a zárókép pedig a Ferihegyi légi kikötőt mutatja.

Az album valóban reprezentatív. De nem több, mint egy pesti munkáskerület képekben közreadott, derűs névjegye.

4.

A lokálpatriotizmusnak semmiféle kiemelésben nincs rubrikája. A pestlőrinciek azonban mint az egyik legbecesebb tételt tartják nyilván a kerület lakóinak vállalkozói kedvét, cselekvőkészségét, megannyi formában megnyilvánuló összefogását.

Evek óta elismert rangja van ebben a kerületben a társadalmi munkának. Akkor lehet ezt megérteni igazán, ha a XVIII. kerületre gondolva, nem pusztán új lakónegyedeket, gyarapodó, korszerű üzlethálózatot, imponzáns, szép létesítményeket látunk magunk előtt, hanem azzal is számolunk, hogy ez a kerület nemrégiben még „pesti faluvég” volt. Egyik szegletében nemzetközi hírű légi kikötő — a másikon villany nélküli, sötét utcácskák, sár, gondozatlan, földszintes épületek...

Így tehát Pestlőrincen és Pestimrén rendkívüli jelentősége van minden méter betonjárdának — 95 kilométert építettek öt év alatt — valóságos öröm és nagy esemény a villanyhálózat fokozatos bővítése, mint ahogy a közművesítés is kiemelt feladat lesz még hosszú évekig.

A harmadik ötéves terv azonban leirhatatlanul sokat törölt a „pesti faluvég” nem túlságosan hízolgó jelzőjéből.

5.

Néhány hét múlva megkezdődik az új ötéves terv. A kerület párt- és tanácsi vezetőinek dossziéiban már ott vannak az új elképzelések, ott van számos olyan terv, amely ma még a kívánságok listáján szerepel.

Megvalósításuk csaknem százezer ember örömeinek újabb forrása lesz.